

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-08-20

Vår referens

Caroline Möncke Almborg

Stadsjurist

caroline.monckealmborg@malmo.se

Motion Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M) om att skydda och tillgängliggöra Malmös kulturarv STK-2024-1735

Sammanfattning

Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M) har den 10 december 2024 inkommit med en motion och i motionen föreslagit att kommunfullmäktige beslutar att ge kulturnämnden i uppdrag att digitalisera och stärka skyddet av Malmös kulturarv för att möjliggöra bredare tillgång och bevarande i händelse av kris eller krig.

Motionen har remitterats till kulturnämnden (muntlig reservation M och C) och servicenämnden (muntlig reservation M och SD) som har yttrat sig. Kulturnämnden har framfört att på kulturförvaltningen pågår sedan länge ett flertal lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten med viktiga aktörer inom området för att tillgängliggöra kulturarvet. Kulturförvaltningens samlingar är till stor del digitaliserade men offentlig konst och värdefulla byggnader har inte digitaliserats i samma utsträckning. Kulturnämnden har tillsammans med stadsbyggnadsnämnden under 2025 initierat ett arbete med att ta fram ett stadsövergripande kulturmiljöprogram. Servicenämnden har i i likhet med kulturnämnden framhållit att en stor del av kulturarvet redan är digitaliserat. Det finns goda förutsättningar för nämnden att i samverkan med kulturnämnden ha en roll i digitaliseringen framöver. Stadskontoret anser att arbetet med att digitalisera och stärka skyddet av Malmös kulturarv fullgörs genom de åtgärder som nämnderna har redogjort för i sina yttranden. Motionen föreslås därmed besvarad.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige anser motion av Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M), om att skydda och tillgängliggöra Malmös kulturarv, besvarad med hänvisning till vad som redovisas i ärendet.

Beslutsunderlag

- Motion Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M) om att skydda och tillgängliggöra Malmös kulturarv
- Remissvar servicenämnden
- Kulturnämnden beslut 250423 § 50 muntlig Reservation (M) och (C)
- Remissvar kulturnämnden
- Servicenämnden beslut 250429 § 46 muntlig Reservation (M), muntlig Reservation (SD)
- G-Tjänsteskrivelse KSAU 250825 Motion Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M) om att skydda och tillgängliggöra Malmös kulturarv

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-08-25

Kommunstyrelsen 2025-09-10

Kommunfullmäktige 2025-10-02

Beslutet skickas till

Helena Nanne (M)

Nicola Rabi (M)

Kulturnämnden

Servicenämnden

Stadskontorets handläggare

Ärendet

Helena Nanne (M) och Nicola Rabi (M) har den 10 december 2024 inkommit med en motion och i motionen föreslagit att kommunfullmäktige beslutar att ge kulturnämnden i uppdrag att digitalisera och stärka skyddet av Malmös kulturarv för att möjliggöra bredare tillgång och bevarande i händelse av kris eller krig.

Det är kulturnämnden som har huvudansvaret för de kulturarvsfrågor som tas upp i motionärernas förslag till beslut. Vid ett genomförande av förslaget skulle det dock vara en del av servicenämndens verksamhetsavdelning IT och digitaliserings (ITD) grunduppdrag att stötta kulturförvaltningen med upplägg, upphandling och drift.

Motionen har därför remitterats till kulturnämnden (muntlig reservation M och C) och servicenämnden (muntlig reservation M och SD) som har yttrat sig.

Remissinstansernas yttrande

Kulturnämnden anför i huvudsak följande

Kulturnämnden framhåller att arbetet med att digitalisera och stärka Malmös kulturarv pågår och är angeläget under rådande samhällsförhållanden. Det har sedan 1990-talet funnits ett kulturpolitiskt tryck på att digitalisera kulturarvet. I kulturpolitiken framhålls

digitaliseringens demokratiska värden, i form av obegränsad tillgänglighet till kulturarvet för alla. Det ständigt pågående arbetet med att skydda, bevara och tillgängliggöra vårt gemensamma kulturarv genom digitalisering, är kompetens- och resurskrävande.

Det är nödvändigt att samarbeta gränsöverskridande, i enlighet med Malmö stads principer för digitalisering från 2023. På kulturförvaltningen pågår därför sedan länge ett flertal lokala, regionala, nationella och internationella samarbeten med viktiga aktörer inom området. Kulturförvaltningens samlingar är till stor del digitaliserade och tillgängliga för allmänhet och forskare. Däremot har inte offentlig konst och värdefulla byggnader i staden digitaliserats i samma utsträckning. För att göra det krävs nära samarbete mellan flera aktörer. Stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden har under 2025 initierat ett arbete med att ta fram ett kommunövergripande kulturmiljöprogram. Malmö stadsarkiv förvaltar sedan 2015 stadens gemensamma e-arkiv dit förvaltningar och bolag levererar digital information för bevarande. Vidare digitaliseras löpande, i vårdande syfte, de mest ömtåliga dokumenten. Stadsarkivet har även tillgängliggjort en stor mängd digitaliserade fotografier (över 10 000 foton) genom en publik fotodatabas som är flitigt besökt på webben, Bildarkivet. Inom ramen för sin ordinarie verksamhet har Malmö konstmuseum länge jobbat med att digitalisera de 40 000 verk som finns i samlingarna.

I dagsläget är tre fjärdedelar av verken digitaliserade och sökbara på webben. Museet arbetar även med att tillgängliggöra det digitala materialet på andra sätt. Nu senast genom Mer konst åt folket. Malmö museum har haft en digital strategi sedan 2015. Museets bildarkiv och samlingar är delvis digitaliserade och sökbara på webben. Museet arbetar kontinuerligt med att digitalisera analoga samlingar och bilder, men gör också digitala insamlingar för att bevara samtiden för framtida forskare och museibesökare. De senaste tjugofem åren har 350 000 fotonegativ digitaliserats i ett regionalt samarbete. En förutsättning för att det digitaliserade kulturarvet ska fungera som ett viktigt verktyg vid kriser och hot mot det fysiska kulturarvet, är att de är resilienta. Lagringsutrymmen och format måste därför vara ändamålsenliga och relevanta och arbetet följa de nationella och internationella riktlinjer som finns inom området.

Mot bakgrund av vad kulturnämnden framfört menar nämnden att motionen får anses besvarad.

Service­nämnden anför i huvudsak följande

Inom ITD finns resurser för kravställning, utveckling, driftsättning samt projektledning. Erfarenhet av liknande uppdrag finns där Stadsarkivet var initiativtagare. ITD kan ha en roll inom alla delar som tas upp i motionärernas förslag, dvs digitalisering, stärkt skydd, bevarande och möjliggörande av bredare tillgång. Då detta är en planerbar verksamhet behövs framförhållning och att initiativet genomgår prioritering tillsammans med övriga initiativ i stadens verksamheter som behöver stötts. Digitalisering av kulturhistoriska byggnader, som är en aspekt av motionärernas förslag, är komplext samt tids- och resurskrävande – att skapa s.k. digitala tvillingar är en stadsgemensam uppgift som det pågår dialog om mellan ITD och flertalet förvaltningar i staden.

Malmö stad har arbetat med digitalisering av kulturarv under lång tid och inom de flesta områden, däribland samlingar av konst, fotografier och negativ, är väldigt mycket redan digitaliserat. Arbetet bedrivs huvudsakligen av kulturnämndens verksamheter Stadsarkivet, Malmö museer och Malmö konstmuseum i enlighet med nationella och nordiska strategier och vägledande principer. Digitaliseringen görs i samarbeten på lokal, regional, nationell och internationell nivå.

Ur servicenämndens perspektiv finns sammanfattningsvis förutsättningar för ITD att med god framförhållning ha en roll i genomförandet av förslaget i motionen tillsammans med kulturförvaltningen, samtidigt som nämnden konstaterar att mycket av stadens kulturarv, inom de flesta kategorier, redan är digitaliserat och att det redan pågår arbeten som kulturnämndens verksamheter bedriver, ibland tillsammans med ITD och men oftast med andra aktörer. Mot bakgrund av detta föreslår servicenämnden att kommunfullmäktige bör anse att motionen är besvarad.

Stadskontorets bedömning

Malmö stad har arbetat med digitalisering av kulturarv under lång tid. Inom de flesta områden, däribland samlingar av konst, fotografier och negativ, är väldigt mycket redan digitaliserat. Som framgår av servicenämndens och kulturnämndens yttranden bedriver kulturnämnden redan detta gränsöverskridande arbete tillsammans med servicenämnden genom deras IT- och digitaliseringsverksamhet, samt med andra aktörer. Servicenämnden ställer sig positiv till att medverka i digitaliseringen framöver. Under 2025 har stadsbyggnadsnämnden och kulturnämnden även initierat ett arbete med att ta fram ett kommunövergripande kulturmiljöprogram. Stadskontoret anser att arbetet med att digitalisera och stärka skyddet av Malmös kulturarv fullgörs genom de åtgärder som nämnderna har redogjort för i sina yttranden.

Ansvariga

Martin Ljungberg Nämndsekreterare
Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör